

τοῖς καλῶς συλλογιζομένοις, ὅτε διεκυβεύετο οὐ μόνον ἡ ὑπαρξίς προσώπων τινῶν ἐν μέρει, ἀλλὰ καὶ ἡ τύχη ὀλοκλήρου τοῦ τόπου. Τὰ προηγουμένα τοῦ 1769 ἐπὶ Ἀλεξίου Ὀρλώφ καὶ τὰ τοῦ 1790 ἐπὶ Λάμπρου Κατσώνου πρόσφατα ἦσαν ἐν τῇ μνήμῃ ἐκάστου.

Ἡ κοινὴ γνώμη δυνατὴν ἐθεώρει ἀείποτε τὴν κίνησιν τῆς ἐπαναστάσεως ἀπὸ τῆς Πελοποννήσου, καὶ ἰδίως ἀπὸ τῆς Λακωνίας. Ἀληθῶς αἱ ὄρειναι ἐπαρχίαι τῆς Ἀχαΐας καὶ Ἀρκαδίας, τὰ Καλάβρυτα καὶ ἡ Γόρτυς, ὀλιγίστους ἀριθμητικῶς καὶ οὐδεμιᾶς σημασίας ἔφερον κατοίκους Τούρκους, ἐν ᾧ οἱ Ἕλληνες ἀμφοτέρων συνεποσοῦντο ἐν συνόλῳ περὶ τὰς ὀγδοήκοντα πέντε χιλιάδας. Ἄλλὰ, ἀνὰ τὰ Καλάβρυτα ἀπὸ πηλαγαγμένα ἦσαν πλησιεστέρων ἐχθρῶν ἰσχυρῶν, ἡ Γόρτυς ὅμως περιεκυκλοῦτο ἐνθεν μὲν ἀπὸ τῶν ἐν Δάλα, ἐνθεν δὲ ἀπὸ τῶν ἐν Ὀλυμπίᾳ, Μεγαλοπόλει καὶ Τριπόλει Τούρκων, ὄλων ἐμπειροπολέμων καὶ μέχρι τῶν τετρακισχιλίων ἐνόπλων ἀριθμουμένων. Ἡ Λακωνία ὅμως, παρ' οὐδενὸς κατοικουμένη Τούρκου, καὶ τῶν γειτόνων Βαρδουνιωτῶν περιεφρόνει καὶ κατὰ τὰ ὄπλα αὐτῆς ὑπερεῖχε τῆς τῆ Γόρτυνος καὶ τῶν Καλαβρύτων. Διὰ ταῦτα πάντα οἱ ἐν τῇ Λαύρᾳ πρὸς μὲν τὸν Μαυρομιχάλην ἔγραψαν προτείνοντες τὴν προκαταρτικὴν κίνησιν τῶν λακωνικῶν ὄπλων, πρὸς δὲ τὸν ἐν Γόρτυνι Κανέλλον Δεληγιάννην ἐδήλωσαν τὴν ἀνάγκην τῆς ἀμέσου παρασκευῆς. Ἄλλ' ἡ θεία πρόνοια ὤρισεν ἄλλως τὴν ἔναρξιν τοῦ ἀγῶνος κατὰ τὴν μεσημβρινὴν Ἑλλάδα. Ἡ Λακωνία καὶ ἡ Γόρτυς συνεβάδισαν, τῶν Καλαβρύτων προηγηθέντων.

Κατὰ τὴν αὐτὴν ἐποχὴν, καθὼς ὁ Κολοκοτρώνης ἐν τῇ Λακωνίᾳ, Ἀναγνωσταρᾶς δὲ καὶ Δικαῖος ἐν τῇ Μεσσηνίᾳ κατὰ τὰς μονὰς Σιδηρόπορταν καὶ Γαρδίκι, οὕτως ἐκρύπτοντο καὶ ὁ Ὀδυσσεὺς Ἀνδρούτσου ἐν Πάτραις ὑπὸ τὴν προστασίαν τοῦ Ἰωάννου Βλασσοπούλου, καὶ οἱ Πετμεζαῖοι Βασίλειος, Κωνσταντῖνος καὶ Νικόλαος ἐν Καλαβρύτοις ὑπὸ τὴν τοῦ Σωτηρίου Χαραλάμπου. Μόνοι δὲ, τῆς Λακωνίας ἐξαιρουμένης, φανεροὶ κατὰ τὴν Πελοπόννησον ἀρματωλοὶ ἐσώζοντο ὁ Κόλιας Πλαπούτας ἐν Γόρτυνι καὶ ὁ Παναγιώτης Κεφάλαις ἐν Ἰμπλακίοις (α), χωρίοις τῆς Μεσσηνίας κατὰ τὸ Στενούκλαρον πεδῖον, ἀλλ' ἄνευ σημασίας ἀξιοπαρατηρήτου παρὰ τῆ τουρκικῆ ἐξουσίᾳ.

Περὶ τὴν αὐτὴν δ' ἐπίσης ἐποχὴν ἀπῆλθε κρυφίως καὶ ὁ Δικαῖος εἰς τὴν Λακωνίαν, ὅπου ὤμιλῃσε τῷ Μαυρομιχάλη, Τρουπάκῃ καὶ ἄλλοις περὶ τῆς ἐγκαίρου πλέον ἐνάρξεως τοῦ πολέμου. Ἐπειδὴ δ'